

THỰC TRẠNG CÁC YẾU TỐ ĐẢM BẢO PHÁT TRIỂN PHONG TRÀO THỂ DỤC THỂ THAO NGOẠI KHÓA CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG NGÔ SỸ LIÊN, TỈNH BẮC GIANG

Nguyễn Thị Phương Oanh⁽¹⁾; Nguyễn Thị Lan⁽²⁾

Tóm tắt:

Bằng phương pháp nghiên cứu khoa học thường quy đã xác định được 08 yếu tố đảm bảo phát triển phong trào TDTT ngoại khóa cho học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên. Kết quả đánh giá thực trạng cho thấy, các yếu tố đảm bảo chất lượng hoạt động TDTT ngoại khóa của nhà trường còn nhiều hạn chế, thể hiện ở sự quan tâm chỉ đạo, cơ sở vật chất, đội ngũ giáo viên, quy trình tổ chức hoạt động TDTT ngoại khóa, nhận thức và thể lực của học sinh. Thực tiễn đã cho thấy cần có những biện pháp, giải pháp phù hợp để nâng cao hiệu quả, chất lượng hoạt động TDTT ngoại khóa cho học sinh nhà trường.

Từ khóa: Yếu tố đảm bảo, phong trào TDTT ngoại khóa, GDTC cho học sinh

Current status of factors affecting the development of students' extracurricular physical and sports activities at the Ngo Sy Lien High School, Bac Giang province

Summary:

Using regular scientific research methods, 08 factors have been identified to ensure the development of extracurricular sports movements for students of Ngo Sy Lien High School. The results of the assessment of the current situation show that the factors ensuring the quality of extracurricular sports activities of the school still have many limitations, reflected in the attention and direction, facilities, teachers, and procedures. Organize extracurricular sports activities, awareness and physical fitness of students. Practice has shown that there is a need for appropriate measures and solutions to improve the effectiveness and quality of extracurricular sports activities for school students.

Keywords: Ensuring factors, extracurricular physical education movement, physical education for students.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Mặc dù công tác GDTC trong những năm qua tại Trường THPT Ngô Sỹ Liên luôn nhận được sự quan tâm của Ban giám hiệu, tuy vậy, các hoạt động TDTT ngoại khóa thực tế vẫn còn mang tính hình thức, việc đầu tư cơ sở vật chất chưa tạo được điều kiện thuận lợi cho việc nâng cao chất lượng dạy học, hoạt động TDTT ngoại khóa. Quy trình quản lý, chỉ đạo, tổ chức các hình thức luyện tập, hoạt động chưa thực sự hợp lý, chưa tạo được hứng thú học tập cho học sinh. Nhiều học sinh ham thích tập luyện thể thao nhưng lại thường không thích học môn GDTC, điều đó phần nhiều là do các em không được chơi những môn thể thao mình thích, mà chỉ bó buộc trong chương trình mà Bộ GD&ĐT ban

hành, do đó không kích thích được hứng thú học tập của các em. Để giải quyết vấn đề này thì hoạt động TDTT ngoại khóa được xem là phương pháp rất hữu ích. Vì vậy, nghiên cứu thực trạng các yếu tố đảm bảo phát triển phong trào TDTT ngoại khóa cho học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên, tỉnh Bắc Giang là vấn đề cấp thiết và có ý nghĩa thực tiễn, là cơ sở khoa học thực tiễn cho việc đề xuất và xây dựng các giải pháp phát triển phong trào.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Các phương pháp được sử dụng trong quá trình nghiên cứu gồm: phân tích và tổng hợp tài liệu; phỏng vấn, tọa đàm; kiểm tra sư phạm; toán học thống kê.

⁽¹⁾TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

⁽²⁾CN, Sở Văn hóa thể thao Du lịch Bắc Giang

BÀI BÁO KHOA HỌC

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Xác định các yếu tố yếu tố đảm bảo phát triển phong trào TDTT ngoại khóa cho học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên, tỉnh Bắc Giang

Tiến hành xác định các yếu tố chính đảm bảo phát triển phong trào TDTT ngoại khóa thông qua các bước: tham khảo tài liệu, quan sát sự phạm và phỏng vấn các giáo viên GDTC trên

địa bàn tỉnh và các chuyên gia GDTC theo thang đo Likert. Kết quả phỏng vấn đã lựa chọn được 08 yếu tố, chia thành 2 nhóm:

(1) Nhóm yếu tố chủ quan gồm: Nhận thức về tầm quan trọng và tác dụng của TDTT ngoại khóa; Thái độ tập luyện TDTT ngoại khóa; Động cơ tập luyện TDTT ngoại khóa và Nhu cầu tập luyện TDTT ngoại khóa.

Bảng 1. Thực trạng các yếu tố chủ quan đảm bảo phát triển phong trào TDTT ngoại khóa cho học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên (n = 500)

Nội dung	Phương án trả lời	Kết quả	
		m _i	%
Nhận thức về tầm quan trọng của tập luyện TDTT ngoại khóa	Rất quan trọng	151	30.20
	Quan trọng	221	44.20
	Không quan trọng	128	25.60
Nhận thức về tác dụng của tập luyện TDTT ngoại khóa	Tác dụng rất tốt	13	2.60
	Tác dụng tốt	152	30.40
	Bình thường	195	39.00
	Tác dụng ít	69	13.80
	Không có tác dụng	71	14.20
Thái độ tập luyện	Yêu thích và nhiệt tình tập luyện	181	36.20
	Bình thường	204	40.80
	Chán nản, không thích tập luyện	85	17.00
	Tập luyện chống đối, không tập luyện	30	6.00
Nhu cầu tham gia tập luyện TDTT ngoại khóa	Có nhu cầu	365	73.12
	Không có nhu cầu	114	22.74
	Không rõ ràng	21	4.14
Nhu cầu tham gia CLB TT ngoại khóa	Có	412	82.40
	không	88	17.60
Động cơ tham gia tập luyện (Có thể lựa chọn nhiều đáp án)	Yêu thích TDTT	323	64.60
	Nhận thức được tác dụng của TDTT với sức khỏe	295	59.00
	Củng cố và tăng cường sức khỏe	190	38.00
	Để có cơ thể cân đối, hài hòa	244	48.80
	Để chữa bệnh	67	13.40
	Để giao lưu với bạn bè	218	43.60
	Bạn bè lôi kéo	33	6.60
	Bắt buộc phải học môn Thể dục	19	3.80

(2) Nhóm các yếu tố khách quan gồm: Công tác lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động TDTT ngoại khóa; Cơ sở vật chất phục vụ hoạt động TDTT ngoại khóa; Kinh phí hoạt động TDTT ngoại khóa; Đội ngũ giáo viên, hướng dẫn viên TDTT ngoại khóa.

2. Thực trạng các yếu tố đảm bảo phát triển phong trào TDTT ngoại khóa cho học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên, tỉnh Bắc Giang

2.1. Thực trạng các yếu tố chủ quan đảm bảo phát triển phong trào TDTT ngoại khóa cho học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên

Kết quả trả lời phỏng vấn gián tiếp theo bảng hỏi của 500 học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên được thống kê tại bảng 1.

Qua bảng 1 cho thấy:

Về nhận thức tầm quan trọng và tác dụng của TDTT ngoại khóa: Có tới 25.60 % số học sinh được hỏi cho rằng tập luyện TDTT ngoại khóa không quan trọng; gần 30% số học sinh có quan điểm tập luyện TDTT ngoại khóa có tác dụng ít và không có tác dụng. Đây là hạn chế cần được khắc phục.

Về thái độ tập luyện TDTT ngoại khóa: Xấp xỉ 20% số học sinh có thái độ chưa tốt về việc tập luyện TDTT ngoại khóa, chán nản, không thích tập luyện, thậm chí tập luyện chống đối hoặc không tập luyện... Vì vậy, cần có các biện pháp tích cực, hiệu quả tác động nhằm nâng cao nhận thức, thái độ của học sinh với việc tập luyện TDTT ngoại khóa, qua đó giúp học sinh yêu thích, xây dựng động cơ đúng đắn và tự nguyện tham gia tập luyện.

Về nhu cầu tham gia tập luyện TDTT ngoại khóa: Có tới 73.12 % số học sinh được hỏi có nhu cầu tham gia tập luyện TDTT ngoại khóa, đây là điều kiện thuận lợi trong phát triển phong trào TDTT ngoại khóa của nhà trường.

Về động cơ tham gia tập luyện TDTT ngoại khóa: Đa số học sinh tham gia với những động cơ tập luyện bền vững như: Yêu thích TDTT; Nhận thức được tác dụng của TDTT ngoại khóa với sức khỏe; Để có cơ thể cân đối, hài hòa; Để giao lưu với bạn bè; Cùng cố và tăng cường sức khỏe. Đây cũng là ưu thế trong quá trình phát triển phong trào và nâng cao chất lượng tập luyện TDTT ngoại khóa cho học sinh.

2.2. Thực trạng các yếu tố khách quan đảm bảo việc phát triển phong trào TDTT ngoại khóa cho học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên

Thực trạng công tác lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động TDTT ngoại khóa:

Tiến hành khảo sát 30 giáo viên của Nhà trường về sự quan tâm của lãnh đạo tới công tác GDTC và hoạt động TDTT ngoại khóa bằng hình thức phỏng vấn. Kết quả cho thấy, Ban giám hiệu cần quan tâm hơn nữa và có các hoạt động chỉ đạo, lãnh đạo kịp thời và hiệu quả hơn trong chỉ đạo hoạt động TDTT ngoại khóa cho học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên.

Thực trạng cơ sở vật chất phục vụ hoạt động TDTT ngoại khóa:

Kết quả cho thấy cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ tập luyện TDTT ngoại khóa của nhà trường còn thiếu cả về số lượng và chất lượng, đáp ứng nhu cầu tập luyện của học sinh ở mức độ thấp. Để phát triển và nâng cao chất lượng hoạt động TDTT ngoại khóa cần có các biện pháp hiệu quả giúp khắc phục các mặt hạn chế này.

Thực trạng kinh phí hoạt động TDTT ngoại khóa:

Các nguồn huy động kinh phí cho hoạt động TDTT ngoại khóa cho học sinh trước hết là từ Nhà trường, ngoài ra, có thể thu hút kinh phí từ các nguồn như: Phí tham gia các CLB thể thao của học sinh, phí sân bãi, bồi dưỡng cán bộ hướng dẫn... hay thu hút tài trợ từ các doanh nghiệp, các nhà tài trợ thông qua các giải thi đấu thể thao được tổ chức hàng năm... Tuy nhiên, kinh phí thu được từ tất cả các nguồn trên đều chưa đủ đáp ứng nhu cầu hoạt động TDTT ngoại khóa của học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên, tỉnh Bắc Giang. Nguồn kinh phí trường chi cho hoạt động TDTT ngoại khóa cho học sinh còn rất hạn chế.

Thực trạng đội ngũ giáo viên, hướng dẫn viên TDTT ngoại khóa:

Hiện nay, nhà trường có 07 giáo viên chuyên trách dạy GDTC và 03 giáo viên kiêm nhiệm, trong đó có 07 giáo viên nam và 03 giáo viên nữ, đa số giáo viên tham gia hướng dẫn TDTT ngoại khóa tại Trường THPT Ngô Sỹ Liên là nam. Đây là một lợi thế trong quá trình phát triển phong trào TDTT vì các giáo viên nam thường có nhiều thời gian hơn. Tuy nhiên, nếu

Học tập Giáo dục thể chất hoặc tham gia hoạt động thể dục thể thao ngoại khóa đều giúp phát triển tốt thể lực cho học sinh các trường THPT

tính trung bình 07 giáo viên hướng dẫn TDTT ngoại khóa/ trường, hướng dẫn tất cả các môn thể thao đáp ứng nhu cầu của học sinh thì còn thiếu rất nhiều về số lượng.

Về trình độ đào tạo chuyên môn: có 01/10 giáo viên có trình độ thạc sĩ, còn lại 9 giáo viên có trình độ cử nhân, không có giáo viên trình độ dưới đại học. Về thâm niên công tác: 04/10 giáo viên có thâm niên công tác trên 10 năm. Đây là những giáo viên có kinh nghiệm giảng dạy, rất phù hợp để hướng dẫn TDTT ngoại khóa cho học sinh. Tuy vậy, các giáo viên trong diện khảo sát đều không được tham gia tập huấn nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ hàng năm là một hạn chế cần được khắc phục.

Như vậy có thể thấy, lực lượng giáo viên hướng dẫn TDTT ngoại khóa cho học sinh tại Trường THPT Ngô Sỹ Liên, tỉnh Bắc Giang còn thiếu về số lượng so với nhu cầu thực tế để phát triển phong trào.

3. Đánh giá thực trạng thể lực của học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên tỉnh Bắc Giang

Khảo sát kiểm tra thể lực của 500 học sinh (250 nam, 250 nữ) Trường THPT Ngô Sỹ Liên được tiến hành theo Quyết định số: 53/2008/QĐ-BGDĐT với 04 test được lựa chọn, gồm: Lực bóp tay thuận (kG), Bật xa tại chỗ (cm), Chạy con thoi 4x10m (s) và Chạy tùy sức 5 phút (m), trên cơ sở kết quả kiểm tra để phân loại mức độ phát triển thể lực và so sánh sự khác biệt tỷ lệ học sinh đạt tiêu chuẩn rèn luyện thể lực của nam và nữ. Kết quả được trình bày tại bảng 2.

Kết quả thu được ở bảng 2 cho thấy: Khi phân loại trình độ thể lực của học sinh THPT Ngô Sỹ Liên theo tiêu chuẩn đánh giá trình độ thể lực của Bộ Giáo dục và Đào tạo, đa số học sinh có trình độ thể lực ở mức đạt (trên 50%); tỷ lệ học sinh có trình độ thể lực đạt tốt đạt hơn

Bảng 2. Kết quả phân loại trình độ thể lực của học sinh Trung học Phổ thông Ngô Sỹ Liên, tỉnh Bắc Giang (n=500)

Phân loại	Tổng số (n=500)		Nam (n=250)		Nữ (n=250)	
	m _i	%	m _i	%	m _i	%
Tốt	128	25.60	73	29.20	55	22.00
Đạt	276	55.20	135	54.00	141	56.40
Không đạt	96	19.20	42	16.80	54	21.60
So sánh	χ^2		4,162			
	P		P=0.125>0.05			

20%; Tuy nhiên, vẫn còn tới 16.80% học sinh nam và 21.60% học sinh nữ trong diện khảo sát có trình độ thể lực ở mức không đạt. Chính vì vậy, phát triển thể lực cho học sinh là vấn đề cần thiết, trong đó hình thức và phương pháp hoạt động TDTT ngoại khóa được xem là phù hợp và hữu hiệu nhất.

KẾT LUẬN

Qua đánh giá thực trạng 10 yếu tố đảm bảo phát triển phong trào TDTT ngoại khóa cho thấy: Học sinh nhận thức chưa đúng về tầm quan trọng và tác dụng của tập luyện TDTT ngoại khóa; Lãnh đạo nhà trường tuy đã quan tâm nhưng sự chỉ đạo hoạt động TDTT ngoại khóa chưa kịp thời và hiệu quả; Cơ sở vật chất phục vụ còn thiếu cả về số lượng và chất lượng; Nguồn kinh phí chi cho hoạt động TDTT ngoại khóa còn rất hạn chế; Lực lượng giáo viên hướng dẫn TDTT ngoại khóa còn thiếu về số lượng so với nhu cầu; Trình độ thể lực của học sinh chưa đạt tiêu chuẩn còn cao ở cả nam và nữ. Từ kết quả nghiên cứu thực trạng nêu trên đã cho thấy sự cần thiết đưa ra các biện pháp, giải pháp để khắc phục những hạn chế nhằm phát triển TDTT ngoại khóa cho học sinh Trường THPT Ngô Sỹ Liên, tỉnh Bắc Giang trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ GD & ĐT (2006), *Quyết định 40/2006/QĐ-BGDĐT ngày 05 tháng 10 năm*

2006 về việc ban hành Quy chế đánh giá, xếp loại học sinh THCS và học sinh THPT.

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2008), *Quyết định số: 53/2008/QĐ-BGDĐT ngày 18 tháng 9 năm 2008 về việc ban hành quy định về việc đánh giá, xếp loại thể lực học sinh, sinh viên.*

3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2008), *Quyết định số 72/2008/QĐ-BGDĐT ngày 23/12/2008 về việc quy định tổ chức hoạt động thể thao ngoại khóa cho HS, SV.*

4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số: 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 ban hành Chương trình giáo dục phổ thông.*

5. Phạm Thanh Cẩm (2012), *Thể thao trường học: Thực trạng và giải pháp*, [Http://www.tapchithethao.vn](http://www.tapchithethao.vn).

6. Dương Nghiệp Chí, Nguyễn Danh Thái và cộng sự (2003), *Thực trạng thể chất người Việt Nam từ 6 tới 20 tuổi (thời điểm 2001)*, Nxb TDTT, Hà Nội.

(Bài nộp ngày 27/10/2023, Phản biện ngày 4/11/2023, duyệt in ngày 30/11/2023
 Chịu trách nhiệm chính: Nguyễn Thị Phương Oanh
 Email: oanhlyluan@gmail.com)